

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR BANKO LUMINOR BANK AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-04-21 Nr. 429-141
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir banko *Luminor Bank AS*, veikiančio per Lietuvos skyrių, (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. sausio 12 d. tarp banko ir pareiškėjo buvo sudaryta kreditavimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbiami*) butui, esančiam adresu: (*duomenys neskelbiami*), įsigyti (toliau – Kreditavimo sutartis). Kredito suma – 52 700 Eur, kredito grąžinimo terminas – 2046 m. gruodžio 27 d.

Kreditavimo sutarties specialiosios dalies (toliau – Specialioji dalis) 8 punkte „Metų palūkanų dydis“ nustatyta: „Už gautą kreditą Kredito gavėjui nuo sutarties pasirašymo dienos iki 2017 m. gegužės mėn. paskutinės dienos (imtinai) nustatomos 1,25 % metų palūkanos. Suėjus šiam terminui palūkanos yra perskaičiuojamos kiekvienų kalendorinių metų birželio mėnesio 1 dieną, gruodžio mėnesio 1 dieną šešiams mėnesiams prie 1,09 % Kliento maržos pridėdant kintamąją palūkanų dalį, apskaičiuotą žemiau nustatyta tvarka. Kintamoji palūkanų dalis yra lygi 6 mėnesių Europos bankų ilgalaikio finansavimo normos eurais procentinei išraiškai, apskaičiuotai dvi Darbo dienos prieš palūkanų perskaičiavimo dieną ir susidedančiai iš ilgalaikio finansavimo maržos (toliau – IFM) ir 6 mėnesių EURIBOR. Europos bankų ilgalaikio finansavimo normos ir IFM apskaičiavimo principai yra nurodyti sutarties Bendrosios dalies skyriuje „EBIFN apskaičiavimas“. <...>“

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė nesutinkantis su banko nustatyta palūkanų norma: „Pagal Luminor internetiniame puslapyje 2021-11-29 skelbiamus duomenis sudėjus IFM ir EURIBOR indeksus EBIFN rodiklis buvo –0,18 proc., pridėjus paskolos maržą 1,09 proc., palūkanos nuo 2021-12-01 iki 2022-06-01 periodui nustatytos turėjo būti nustatytos 0,91 proc. palūkanos, tačiau bankas vienašališkai nustatė 0,92 proc. palūkanas (2022-01-04 raštas Nr. LT-0016817). Po mano kreipimosi telefonu 2021 m. gruodžio mėn. bankas pašalino EBIFN reikšmių skelbimą savo internetiniame puslapyje ir iki šiol jų neskelbia. Atsižvelgiant į tai, kad EBIFN ir EURIBOR rodiklis skaičiuojamas 3 skaičiais po kablelio (tūkstantosios dalimis), atitinkamai IFM reikšmė turėtų būti nustatoma 3 skaičiais po kablelio (tūkstantosiomis dalimis) išlaikant matematinis ir skaičiavimo proporcingumo principus, todėl kredito sutarties Nr. 1700-2017-120812 IFM reikšmė turėjo būti 0,361 proc. (Luminor bankas apskaičiavo sau naudingą būdu rodiklį 0,3615 suapvalinęs iki 0,362 proc.), kadangi EURIBOR rodiklis skelbiamas 3 skaičiais po kablelio (tūkstantosiomis dalimis) –0,536 proc., todėl EBIFN formulės rodikliai turėjo būti skaičiuojami tūkstantosiomis dalimis, tokiu atveju vertė turėjo būti nustatyta –0,175 proc. (0,361 proc. + (–0,536 proc.)) ir suapvalinta (kredito sutartyje nustatytą 2 skaičių po kablelio) iki –0,18 proc. Atitinkamai ir palūkanos 2021-12-01 iki 2022-06-01 periodui pagal kreditavimo sutartį Nr. 1700-2017-120812 turėjo būti nustatytos 0,91 proc. (1,09 proc. marža + (–0,18 proc. EBIFN)).“

Pareiškėjas prašė įpareigoti: „1. Luminor banką perskaičiuoti EBIFN reikšmę 2017-01-20 kreditavimo sutarties Nr. 1700-2017-120812 periodui nuo 2021-12-01 iki 2022-06-01 nustatant palūkanų normą 0,91 proc. 2. Luminor banką kompensuoti patirtus nuostolius dėl 2021-12-01 neteisingai pakeistos palūkanų normos, susidariusį skirtumą grąžinant į atsiskaitomąją sąskaitą, esančią Luminor banke. <...> 4. Įpareigoti Luminor banką skelbti EBIFN rodiklį savo internetiniame puslapyje (šiuo metu neskelbiamas).“

Papildomai pareiškėjas nurodė: „Konkretni nuostolių suma galės būti įvardinta, kai bus

pakeistos paskolos palūkanos nuo EBIFN keitimo dienos (2021-12-01) iki Lietuvos banko sprendimo įsigaliojimo ir atitaisymo, tą sumą Luminor bankas turėtų paskaičiuoti sistemiskai įvertinęs paskolos sumą (kredito likutis kinta kiekvieną mėnesį). Jeigu paaiškėtų, kad tai sisteminis Luminor banko nesąžiningas elgesys su EBIFN paskolų turėtojais, tuomet nuostolius reiktų įvertinti pagal pažeidimo mastą atskirai. <...> Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad po mano prašymo išnagrinėti Lietuvos bankui pateikimo 2021-01-20 Luminor bankas savo internetiniame puslapyje (<https://www.luminor.lt/lt/euro-tarpbankines-rinkos-palukanu-norma-euribor>) EURIBOR indekso reikšmes pradėjo skelbti 4 skaičiais po kablelio (tiesiog prirašydamas ketvirtą skaičių 0, pvz. $-0,5240\%$), kai tuo tarpu oficialus EURIBOR indeksas skelbiamas 3 skaičiais po kablelio (<https://www.euribor-rates.eu/en/>). Prašau atsižvelgti į šį faktą tyrimo metu."

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas paaiškino: kadangi paskutinė palūkanų perskaičiavimo data buvo 2021 m. gruodžio 1 d., perskaičiavimui naudota EBIFN reikšmė, apskaičiuota 2021 m. lapkričio 29 d., o EBIFN apskaičiuoti naudotos naujausios iki apskaičiavimo dienos (imtinai) paskelbtos ir bankui EBIFN skaičiavimo metu prieinamos atitinkamo termino EURIBOR ir IFM reikšmės (Kreditavimo sutarties Bendrosios dalies (toliau – Bendroji dalis) 6.3 papunktis). 2021 m. gruodžio 1 d., apskaičiuojant palūkanų normą, naudota IFM indekso reikšmė su 4 skaitmenimis po kablelio, t. y. 0,3615 (remiantis oficialaus skaičiuotojo pateiktais duomenimis) ir pridėta EURIBOR reikšmė $-0,536$. Sudėjus šiuos rodiklius gauta EBIFN reikšmė buvo $-0,1745$. Perskaičiuojant palūkanų normą, EBIFN norma yra apvalinama iki 2 skaitmenų po kablelio, taigi gauta $-0,17$ reikšmė, o palūkanų norma – 0,92 proc. (1,09 proc. marža + EBIFN 6 mėn. ($-0,17$ proc.)).

Bankas nurodė 2022 m. sausio 4 d. pareiškėjui pateiktame atsakyme paaiškinęs, kad, perskaičiuodamas klientų kredito sutarčių metines palūkanas, EBIFN apskaičiuoti IFM ir EURIBOR indeksų reikšmes naudoja tokias, kokios yra pateikiamos indekso skaičiuotojų (t. y. jų neapvalina). Bankas nurodė, kad EURIBOR rodiklis skelbiamas <http://www.euribor-ebf.eu/>, o IFM indeksų reikšmės skelbiamos <https://indices.theice.com/register>.

Banko teigimu, pagal Bendrosios dalies 3.6 papunktį, „jei Kredito gavėjas moka kintamas palūkanas, tai kintama metų palūkanų norma apskaičiuojama skaičiaus šimtosios dalies tikslumu.“ Banko marža sutartyje visada nurodoma su 2 skaitmenimis po kablelio, todėl „galutiniam rezultatui nėra reikšmės, ar suapvalinsime EBIFN ir skaičiuosime galutinę normą, ar suapvalinsime jau gautą galutinę kintamąją palūkanų normą (1,09 proc. marža + EBIFN 6 mėn. ($-0,1745$) = 0,9155, t. y. 0,92 proc.). Remiantis nurodyta informacija, metinės palūkanos buvo apskaičiuotos teisingai ir jų perskaičiavimui pagrindo nėra.“

Taip pat bankas nurodė, kad apskaičiuotos EBIFN reikšmės jo interneto svetainėje yra skelbiamos kiekvieną darbo dieną ir ne vėliau kaip kitą dieną po apskaičiavimo. 2021 m. gruodžio mėn. buvo pastebėta, kad skelbiami EBIFN ir IFM rodiklių grafikai „buvo atvaizduojami su vienos dienos atsilikimu“, todėl nuo 2021 m. gruodžio 15 d. „EBIFN reikšmių skelbimas buvo laikinai pašalintas iš Banko internetinės svetainės, iki kol bus atlikti reikalingi techniniai pakeitimai sistemose siekiant užtikrinti teisingą duomenų atvaizdavimą.“ Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė, kad planuoja skelbti EBIFN reikšmes interneto svetainėje nuo 2022 m. kovo 10 d.

Bankas nurodė, kad informacija apie EURIBOR ir IFM reikšmes yra skelbiama banko svetainėje adresu <https://www.luminor.lt/lt/euro-tarpbankines-rinkos-palukanu-norma-euribor> (EURIBOR indeksų reikšmės) ir <https://www.luminor.lt/lt/ifm-apskaiciavimas> (IFM apskaičiavimas). Pastarajame puslapyje yra pateikiami ir paaiškinimai, kaip teisingai apskaičiuoti norimos dienos EBIFN reikšmę.

Siekdamas suvienodinti klientams pateikiamą informaciją banko svetainėje, bankas EURIBOR indekso reikšmes, kaip ir IFM reikšmes, skelbs su 4 skaitmenimis po kablelio (anksčiau šios reikšmės banko interneto puslapyje buvo skelbiamos su 3 skaičiais po kablelio). Kartu bankas pažymėjo, kad EBIFN skaičiuoti yra naudojamos tokios reikšmės, kokias oficialiai skelbia skaičiuotojas. Tik norėdamas suvienodinti savo banko interneto puslapyje skelbiamas reikšmes, bankas jas skelbs su vienodu skaičių kiekiu po kablelio. Pvz., kadangi skaičiuotojas EURIBOR reikšmę skelbia su 3 skaičiais po kablelio, skelbdamas savo puslapyje, bankas pridės 0 (nuli) gale.

Bankas nurodė, kad, skaičiuodamas bendrą klientui taikomą kintamąją palūkanų normą, vadovaujasi šia metodika: 1) prie maržos pridėdama kintamoji palūkanų dalis (EBIFN); 2) maržos dydis yra nurodomas kliento sutartyje ir nėra keičiamas sutarties galiojimo laikotarpiu; 3) kintamoji palūkanų dalis yra lygi sutartyje nurodyto rodiklio – tam tikro termino EBIFN

reikšmei, paskelbtai dvi darbo dienos prieš kintamosios palūkanų dalies keitimo dieną, ir keičiamai kiekvieną kintamosios palūkanų dalies keitimo dieną; 4) EBIFN apskaičiuojamas prie trumpalaikių pinigų kainą rodančio EURIBOR pridėdant ilgalaikio finansavimo maržą (IFM), kurią iki 2018 m. sausio 1 d. skaičiavo tarptautinė agentūra „Bloomberg“, o šiuo metu apskaičiuoja tarptautinė agentūra „ICE Data Indices“, įvertindama, už kiek vidutiniškai „dvidešimt vienas aukšto reitingo Europos bankas skolinasi rinkoje pagal jų eurais nominuotų obligacijų kotiruotes“.

Bankas nurodė taikantis šias indeksų reikšmių apvalinimo taisykles: 1) EURIBOR reikšmė taikoma tokia, kokia pateikiama oficialaus skaičiuotojo (skelbiama <http://www.euriborebf.eu/>). Šiuo metu reikšmė skelbiama su 3 skaitmenimis po kablelio; 2) IFM reikšmė taikoma tokia, kokia pateikiama oficialaus skaičiuotojo (skelbiama <https://indices.theice.com/register>). Šiuo metu reikšmė pateikiama su 5 skaitmenimis po kablelio, tačiau ankstesniais laikotarpiais buvo pateikiama reikšmė su 4 skaitmenimis po kablelio; 3) EBIFIN = EURIBOR (nesuapvalinta) + IFM (nesuapvalinta); 4) susumavus EBIFIN suapvalinamas iki 2 skaitmenų po kablelio (pagal Bendrosios dalies 3.6 papunktį).

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Iš pateiktų duomenų spręstina, kad ginčas kilo pareiškėjui teigiant, kad bankas netinkamai apskaičiavo šešis mėnesius nuo 2021 m. gruodžio 1 d. taikomas kintamas palūkanas ir taip pareiškėjui sukėlė nuostolių. Taip pat pareiškėjas prašė banką įpareigoti vėl skelbti EBIFN reikšmes savo interneto svetainėje. Bankas nurodė, kad nuo 2021 m. gruodžio 15 d. buvo sustabdęs minėto rodiklio skelbimą dėl techninių priežasčių, tačiau ginčo nagrinėjimo metu vėl pradėjo skelbti EBIFN rodiklį savo tinklalapyje <https://www.luminor.lt/lt/europos-banku-ilgalaikio-finansavimo-norma-eurams?code=EBIFN-EUR-6M>. Ginčo, kad minėtas rodiklis nebuvo skelbiamas skaičiuojant ginčijamą palūkanų normą, nėra.

Pažymėtina, kad 2016 m. lapkričio 10 d. priimtas Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymas (toliau – SNTSKĮ) įsigaliojo 2017 m. liepos 1 d., taigi, po to, kai tarp šalių 2017 m. sausio 11 d. buvo sudaryta Kreditavimo sutartis. SNTSKĮ 58 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad šio įstatymo nuostatos, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytus atvejus, netaikomos kredito sutartims, sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos. SNTSKĮ 58 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad, be kitų taikomų nuostatų, kredito sutartims, sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, taikomas SNTSKĮ 17 straipsnis, reglamentuojantis informavimą apie palūkanų normos pasikeitimus.

SNTSKĮ 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kredito davėjas privalo raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiamu pranešimu informuoti kredito gavėją apie kredito palūkanų normos pakeitimus. Šis pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki kredito palūkanų normos pakeitimo įsigaliojimo ir jame turi būti nurodytas kredito įmokos dydis įsigaliojus pakeistai kredito palūkanų normai ir, jeigu keičiasi kredito įmokų skaičius ir mokėjimo periodiškumas, pateikiami atitinkami duomenys apie tokį pakeitimą. SNTSKĮ 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kredito sutarties šalys kredito sutartyje gali numatyti, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija kredito gavėjui pateikiama periodiškai tais atvejais, kai kintamoji kredito palūkanų normos dalis keičiasi dėl indekso ar kito rodiklio reikšmės pasikeitimo, o nauja indekso ar kito rodiklio reikšmė viešai paskelbiama kredito sutartyje nurodytomis tinkamomis priemonėmis ir informaciją apie naują indekso ar kito rodiklio reikšmę galima gauti kredito davėjo patalpose, taip pat ši informacija kredito gavėjui asmeniškai pranešama kartu su naujais kredito įmokų dydžiais.

Bendrosios dalies 3.4 papunktyje nustatyta, kad kredito gavėjas už naudojimosi kreditu laikotarpį moka sutarties specialiojoje dalyje nurodyto dydžio palūkanas, apskaičiuojamas nuo faktiškai paimtos ir dar negražintos kredito sumos.

Bendrosios dalies 3.5 papunktyje nustatyta, kad jei pagal sutartį kredito gavėjas moka kintamas palūkanas, tai pasikeitus palūkanų normai bankas vienašališkai atitinkamai pakeičia mokėjimų grafiką. Pakeistą mokėjimų grafiką bankas išsiunčia arba pasirašytinai įteikia kredito gavėjui. Ne vėliau kaip kitą darbo dieną po palūkanų normos pakeitimo kredito gavėjas su

pakeistu mokėjimų grafiku taip pat gali susipažinti banke internete arba banko skyriuje.

Pareiškėjas šiuo atveju neginčija, kad jam buvo žinomas už naudojimąsi kreditu mokamų palūkanų normos pokytis, tačiau teigia, kad bankas netinkamai apskaičiavo palūkanų normą, šešis mėnesius taikomą nuo 2021 m. gruodžio 1 d.

Ginčo šalių susitarimas dėl palūkanų dydžio ir jo nustatymo pateiktas Specialiosios dalies 8 punkte „Metų palūkanų dydis“: „Už gautą kreditą Kredito gavėjui nuo sutarties pasirašymo dienos iki 2017 m. gegužės mėn. paskutinės dienos (imtinai) nustatomos 1,25 % metų palūkanos. Suėjus šiam terminui palūkanos yra perskaičiuojamos kiekvienų kalendorinių metų birželio mėnesio 1 dieną, gruodžio mėnesio 1 dieną šešiams mėnesiams prie 1,09 % Kliento maržos pridėdant kintamąją palūkanų dalį, apskaičiuotą žemiau nustatyta tvarka. Kintamoji palūkanų dalis yra lygi 6 mėnesių Europos bankų ilgalaikio finansavimo normos eurais procentinei išraiškai, apskaičiuotai dvi Darbo dienos prieš palūkanų perskaičiavimo dieną ir susidedančiai iš ilgalaikio finansavimo maržos (toliau - IFM) ir 6 mėnesių EURIBOR¹. Europos bankų ilgalaikio finansavimo normos ir IFM apskaičiavimo principai yra nurodyti sutarties Bendrosios dalies skyriuje „EBIFN apskaičiavimas“.<...>“

Skyrius „EBIFN apskaičiavimas“ pateiktas Bendrosios dalies 6 punkte. Bendrosios dalies 6.2 papunktyje nustatyta: „Bankas apskaičiuoja EBIFN sudėdamas šių dviejų rodiklių reikšmes: 6.2.1. Euribor, kurios terminas atitinka Sutarties specialiojoje dalyje nurodytą EBIFN terminą, ir 6.2.2. IFM.“ Bendrosios dalies 6.3 papunktyje nustatyta: „EBIFN reikšmės apskaičiuojamos kiekvieną Darbo dieną ir skelbiamos Banko interneto svetainėje ne vėliau kaip sekančią dieną po apskaičiavimo dienos. EBIFN apskaičiavimui naudojamos naujausios iki apskaičiavimo dienos (imtinai) paskelbtos ir Bankui EBIFN apskaičiavimo metu prieinamos atitinkamo termino Euribor ir IFM reikšmės.“ Bendrosios dalies 6.5 papunktyje nustatyta: „IFM apskaičiuoja Skaičiuotojas naudodamas obligacijų, atrinktų pagal Sutartyje nustatytus kriterijus, pirkimo (bid) kainas. IFM skelbiamas Skaičiuotojo ir / arba Banko interneto svetainėse.“ Pagal Bendrosios dalies 6.8 papunktį, „Skaičiuotoju gali būti Bankas ar Banko parinktas kitas asmuo. Bankas nurodo Skaičiuotoją Banko interneto svetainėje. Bankas turi teisę vienašališkai pakeisti Skaičiuotoją apie tai paskelbdamas Banko interneto svetainėje.“

Bendrosios dalies 3.6 papunktyje nustatyta: „Jei Kredito gavėjas moka kintamas palūkanas, tai kintama metų palūkanų norma apskaičiuojama skaičiaus šimtosios dalies tikslumu.“

Iš pateiktų duomenų matyti, kad, perskaičiuodamas palūkanas 2021 m. gruodžio 1 d., bankas naudojo EBIFN reikšmę, apskaičiuotą 2021 m. lapkričio 29 d. EBIFN apskaičiuoti bankas nurodė naudojęs naujausios iki apskaičiavimo dienos (imtinai) oficialių skaičiuotojų paskelbtas ir bankui apskaičiuojant EBIFN prieinamas atitinkamo termino EURIBOR ir IFM reikšmes: banko naudota IFM indekso reikšmė buvo 0,3615, pridėta EURIBOR reikšmė buvo –0,536. Sudėjus šiuos rodiklius gauta EBIFN reikšmė buvo –0,1745 proc. Perskaičiuojant palūkanų normą, EBIFN norma buvo apvalinama iki 2 skaitmenų po kablelio ir gauta –0,17 proc. reikšmė. Banko nustatyta palūkanų norma – 0,92 proc. (1,09 proc. marža + EBIFN 6 mėn.(–0,17 proc.)).

Iš pateiktų duomenų darytina išvada, kad pareiškėjas neginčija banko taikytų ir skaičiuojamai palūkanų normai tuo metu aktualių pirminių EURIBOR ir IFM rodiklių reikšmių teisingumo. Vis dėlto, pareiškėjo teigimu, su minėtomis reikšmėmis netinkamai atlikti matematiniai veiksmai nulėmė neteisingą ir pareiškėjui nenaudingą (nepagrįstai didesnę) palūkanų normą.

Pareiškėjas nurodė: „Atsižvelgiant į tai, kad EBIFN ir EURIBOR rodiklis skaičiuojamas 3 skaičiais po kablelio (tūkstantosios dalimis), atitinkamai IFM reikšmė turėtų būti nustatoma 3 skaičiais po kablelio (tūkstantosiomis dalimis) išlaikant matematinius ir skaičiavimo proporcingumo principus, todėl kredito sutarties Nr. 1700-2017-120812 IFM reikšmė turėjo būti 0,361 proc. (Luminor bankas apskaičiavo sau naudingą būdu rodiklį 0,3615 suapvalinęs iki 0,362 proc.), kadangi EURIBOR rodiklis skelbiamas 3 skaičiais po kablelio (tūkstantosiomis dalimis) –0,536 proc., todėl EBIFN formulės rodikliai turėjo būti skaičiuojami tūkstantosiomis dalimis, tokiu atveju vertė turėjo būti nustatyta –0,175 proc. (0,361 proc. + (–0,536 proc.)) ir suapvalinta (kredito sutartyje nustatytą 2 skaičių po kablelio) iki –0,18 proc. Atitinkamai ir palūkanos 2021-12-01 iki 2022-06-01 periodui pagal kreditavimo sutartį Nr. 1700-2017-120812 turėjo būti nustatytos 0,91 proc. (1,09 proc. marža + (–0,18 proc. EBIFN)).“

Vis dėlto, įvertinus Kreditavimo sutarties 6.2 papunktyje nustatytą EBIFN skaičiavimo

¹ EURIBOR (angl. European Interbank Offered Rate) – tarpbankinė palūkanų norma, už kurią euro zonoje bankai yra pasirengę paskolinti lėšų eurais kitiems bankams (Bendrosios dalies 1 punktą).

taisyklę („Bankas apskaičiuoja EBIFN sudėdamas šių dviejų rodiklių reikšmes: 6.2.1. Euribor, kurios terminas atitinka Sutarties specialiojoje dalyje nurodytą EBIFN terminą, ir 6.2.2. IFM.“), darytina išvada, kad šalys susitarė EBIFN rodiklį skaičiuoti sudedant EURIBOR ir IFM rodiklių reikšmes, tokias, kokias jos yra nustatytos skaičiuotojo, jų nekeičiant. Iš pateiktų duomenų spręstina, kad būtent tokiu būdu ginčui aktualų EBIFN rodiklį (–0,1745 proc.) nustatė bankas, sudėdamas IFM indekso reikšmę (0,3615) ir EURIBOR reikšmę (–0,536).

Nors pareiškėjas teigia, kad IFM reikšmė (0,3615) turėjo būti suapvalinta iki trijų skaičių po kablelio (0,361), analogiškai, kaip taikytas EURIBOR rodiklis, remiantis minėta Kreditavimo sutarties nuostata, nėra pagrindo sutikti su tokia pozicija. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo nurodytas apvalinimo būdas neatitinka ir bendrųjų matematinių skaičių apvalinimo taisyklių: jeigu po paskutinio skaitmens, iki kurio apvalinama, skaitmuo yra 5 arba didesnis negu 5, prie paskutinio skaitmens pridedamas 1, jeigu skaitmuo po paskutinio skaitmens, iki kurio apvalinama, yra mažesnis negu 5, paskutinis skaitmuo paliekamas nepakeistas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė, kad ginčo nagrinėjimo metu, siekdamas suvienodinti klientams pateikiamą informaciją (skelbiamas reikšmes) banko svetainėje, bankas EURIBOR indekso reikšmes, kaip ir IFM reikšmes, pradėjo skelbti su 4 skaitmenimis po kablelio (anksčiau šios reikšmės banko interneto puslapyje buvo skelbiamos su 3 skaičiais po kablelio). Pvz., kadangi skaičiuotojas EURIBOR reikšmę skelbia su 3 skaičiais po kablelio, skelbdamas savo puslapyje, bankas pridės 0 (nulį) gale. Kartu bankas pažymėjo, kad EBIFN skaičiuoti toliau bus naudojamos tokios reikšmės, kokias oficialiai skelbia skaičiuotojas.

Pažymėtina, kad sprendime dėl ginčo esmės vertintinos šiam ginčui išspręsti reikšmingos aplinkybės. Nėra ginčo, kad bankas, apskaičiuodamas pareiškėjo ginčijamą palūkanų dydį, nuo 2021 m. gruodžio 1 d. taikomą šešis mėnesius, naudojo tokį EURIBOR rodiklį, koks buvo nustatytas ir skelbiamas oficialaus skaičiuotojo. Be to, net papildomai prirašant trupmenoje nulį, kaip paskutinį skaičių po kablelio, trupmenos matematinė reikšmė nekinta.

Kaip minėta, remiantis Specialiosios dalies 8 punktu, kintamoji palūkanų norma apskaičiuojama prie kintamosios palūkanų dalies pridedant 1,09 proc. maržą. Pagal Bendrosios dalies 3.6 papunktį, nustatyta kintama metinė palūkanų norma apskaičiuojama skaičiaus šimtosios dalies tikslumu.

Įvertinus minėtas Kreditavimo sutarties nuostatas, darytina išvada, kad jose nenurodyta, jog prie maržos (kuri nurodoma šimtųjų dalių tikslumu) turi būti pridedama iki šimtųjų dalių suapvalinta kintamoji palūkanų dalis. Nurodyta tik tai, kad šimtųjų dalių tikslumu nurodoma galutinė kintamoji palūkanų norma.

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, nustatytą EBIFN rodiklį (–0,1745 proc.) bankas suapvalino iki –0,17 proc. ir, pridėjęs prie 1,09 proc. maržos, gavo 0,92 proc. kintamąją palūkanų normą. Pažymėtina, kad jeigu prie 1,09 proc. maržos būtų pridėta nesuapvalinta kintamoji palūkanų dalis (–0,1745 proc.), būtų gauta 0,1955 proc. reikšmė, kurią suapvalinus iki šimtųjų dalių, remiantis bendrosiomis matematinėmis apvalinimo taisyklėmis, gaunama 0,92 proc. reikšmė. Taigi, gaunama tokia pati palūkanų norma, kurią ir nustatė bankas, todėl nėra pagrindo daryti išvadą, kad banko nustatyta palūkanų norma yra neteisinga, o pareiškėjo turiniai interesai – pažeisti.

Nustačius, kad bankas teisingai nustatė pareiškėjo ginčytą palūkanų normos dydį, nėra pagrindo pripažinti pareiškėją patyrus nuostolių bei kilus kitoms civilinės atsakomybės sąlygoms (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.245–6.249 straipsniai).

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, pareiškėjo prašymas dėl banko nustatytos 0,92 proc. kintamųjų palūkanų normos (taikytos šešis mėnesius nuo 2021 m. gruodžio 1 d.) perskaičiavimo iki 0,91 proc. ir galimų nuostolių atlyginimo atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis